Äkta spelmansglädje när sörmlänningar konfererade

GNESTA: Äkta spelmansglädje demonstrerades vid Södermanlands spelmansförbunds årsmöte på lördagen på Stora Hotellet i Gnesta, där omkring 100 spelmän samlats. Det svängde och sjöng om stråkarna, när veteraner och ungdomar under en särskild "uppspelningstimma" exekverade taktfasta brudmarscher, svepande valser och klatschiga polskor. Man tyckte sig se brudeföljet dra fram genom gröna hagar och hur hundratals fötter satte golvet i gungning i en sörmländsk loge, där det doftade av björklöv och sommar...

Vid förhandlingarna diskuterades bl a inspelningsarbetet ,som skall intensifieras genom samverkan mellan styrelsen och kontaktmän på de större orterna. Bland de inbjudna gästerna märktes företrädare för grannförbunden — Östergötlands spelmansförbund, Örebro läns folkmusikförbund, Stockholms spelmansgille samt Sörmländska Ungdomsringen.

Det var ett verkligt stort inslag av stråkar då Södermanlands spelmän träffades för att hålla stämma i Gnesta på lördagen.

Spelmansförbundet har ett framgångsrikt år bakom sig, medlemsantalet har ökat från 297 till 314. Man har på olika sätt försökt att bredda verksamheten — bl a har i samarbete med Sörmländska Ungdomsringen en kurs för spelmän och dansare hållits på Sundbyholm. Särskilt glädjande är att ungdomen alltmer engagerar sig i arbetet. En betydande del av den folkmusikaliska verksamheten i landskapet bedrivs i de olika spelmanslagen. En särskilt intensiv ungdomsverksamhet finns i Södertälje spelmanslag, med sina 57 medlemmar landskapets största samt i Rekarnes folkdansgilles spelmanslag, där man har en fin sammansättning med fiol, flöjt och klarinett.

DJUPA RÖTTER I SVENSKT FOLKLIV

Den här sortens musik har djupa rötter i svenskt folkliv och det är en kulturgärning, som våra folkmusiker utför inte minst när det gäller att samla in material och göra inspelningar. Den överlägsna attityd som en del kulturkretsar visar gentemot spelmanskåren och svensk folkmusik är i högsta grad malplacerad.

De ursprungliga låtarna torde vara de s k vallåtarna eller hornlåtarna — på lur, kohorn, ox- och bockhorn — som vanligen gick i moll och som genljöd av ödsligheten i fäbodslivet, av skogarnas och bergens återskall, av sällsam vildmarksstämning. Så småningom kom sällskapslåtar på fiol, nyckelharpa, klarinett etc med livligare rytmer och en rikare melodisk utformning t ex gånglåtar, brudlåtar samt danslåtar som ofta bär namn efter socknar eller enskilda spelmän — Sorundalåten, Lusti'-Johans vals...

BREDDNING AV BASEN

— Vi försöker på alla tänkbara vägar bredda basen för vår verksamhet — ett led däri är samarbetet med Sörmländska Ungdomsringen, säger Spelmansförbundets ordförande Arne Blomberg, Södertälje, till SN. Vi bearbetar nya människor och söker kontakt med institutioner, där vår verksamhet hittills betraktas med misstro. Det behövs information för att rätta till de snedvridna uppfattningarna om vårt arbete. Jag tror nog också att vi måste avromantisera folkmusiken, "klä av den lite grann".

— I vårt arkiv har vi ett stort material sörmländsk folkmusik — 4 000—5 000 uppteckнade melodier — insamlingsarbetet och inspelningsarbetet är utomordentligt värdefullt och det skall vi fortsätta med i mån av tid och krafter.

— Den 21 april skall vi ha en spelmansträff i Stallarholmen, där programmet bygger på ett helt lokalt program och på egna uppteckningar. Beklagligt nog är de lokala folkmusiktraditionerna annars praktiskt taget utdöda, konstaterar Arne Blomberg.

"50 SÖRMLÄNDSKA LÅTAR"

Vid uppspelningen i samband med årsmötet spelades under Arne Blombergs ledning verk ur "50 sörmländska låtar" bl a en marsch efter Ivar Hultström, Flodafors, f 1842, en travestering på uvertyren till Webers Friskytten, en steklåt efter Robert Nordström, Lerbo, 1868—1958, och en vals av Axel Axelsson, Östtorp, 1869—1952, som trallade fram sina låtar, 85-årige veteranen Ivar Boström spelade en vals och en polka från Floda ur sin faders, Albert Boströms repertoar. Han kallades "Valsernas konung".

Södertälje ungdomsgrupp lät höra sig i bl a Brudmarsch från Delsbo — fioler och en gitarr och Rekarnes folkdansgilles spelmanslag framförde låtar på fiol, flöjt och klarinett.

Under förhandlingarna diskuterades bl a kursverksamheten. En ny kurs för spelmän och dansare skall arrangeras på Sundbyholm i oktober och vidare planeras kurser, där musikhistoria, instrumenthistoria och gehörspel skall ingå.

KONTAKTMÄN FÖR INSPELNINGSARBETET

Styrelsen skall få hjälp av kontaktmän på de större orterna med inspelningsarbetet. Arne Blomberg framhöll att man skall försöka täcka in vad 10- och 20-talets uppteckнare missade. Det finns alltjämt ett rikt och roligt material att hämta, det gäller bara att träffa de rätta personerna. Det kan löna sig att söka dem på ålderdomshemmen, där kan man annars få tips om var lämpliga intervjuobjekt finns.

— Det går inte att göra upp några intervjuprogram, man får improvisera och söka få med så mycket material som möjligt, underströk Henry Sjöberg.

En talare undrade vilken inställning styrelsen hade till dragspelet och dragspelsmusik. Arne Blomberg poängterade, att man måste vara objektiv vid insamlingsarbetet. Vi kan tycka mer eller mindre om vissa instrument. Vi måste dock acceptera dragspelet, som var det stora folkmusikinstrumentet vid tiden kring sekelskiftet. Det finns också plats för dragspelet inom folkmusiken, det finns plats också för "Vappersta-Lasse" och hans magdeburgare. "Vappersta" är f ö numera "tvångsenrollerad" hos oss, tillade Arne Blomberg.

BARN- OCH UNGDOMSTING

En rad stämmor planeras i sommar — Bo Björkman redogjorde för det stora barn- och ungdomstinget i Eskilstuna den 17—21 juni, då man räknar med att omkring 2 000 ungdomar skall delta tillsammans med spelmän från länet.

Styrelsen: ordförande Arne Blomberg, Södertälje, samt Gustaf Wetter, Katrineholm, Henry Sjöberg, Rönninge, Allan Ljungdahl, Södertälje, Bo Classon, Södertälje, Thure Enberg, Södertälje, med Helmer Johansson, Västerljung, Christina Frohm, Gnesta, och Bror Andersson, Malmköping, som ersättare. Revisorer, Fritjof Nyberg och Hugo Lindström. Låtkommitté: Arne Blomberg, Gustaf Wetter, Nils Lindvall och Arvid Karlsson. Kontaktmän i inspelningsarbetet: Katrineholm: Ture Wedberg. Eskilstuna: Bo Björkman. Södertälje: Thure Enberg. Nyköping: Gustav Nordin. Gnesta: Christina Frohm. Lilla Malma: Bror Andersson. Trosa: Helmer Johansson. Kolmården: Nils Pettersson. Valberedning: Stig Söderström, Gnesta, sammankallande, Erik Lindell, Katrineholm, Arvid Karlsson, Nyköping.

SOUVENIR FRÅN DAGABYGDEN

Vad är mera att säga? Jo, att unga riksspelmannen Christina Frohm som gåva till ordföranden Arne Blomberg överlämnade en souvenir från Dagabygden, en mjölvacke, utförd av smeden och handaslöjdaren Rudolf Eriksson, Björnlunda. Ordföranden i Sörmländska Ungdomsringen, Sune Åberg, tackade för gott samarbete med spelmanförbundet.

Georg Hansson i Stockholms spelmansgille tackade för inbjudan och inviterade de sörmländska spelmännen till stämma på Skansen den 28 augusti.

För de medlemmar och sympatisörer som inte deltog i årsmötesförhandlingarna hade arrangörerna ordnat med underhållning av hembygdsvårdaren Sive Karlsson i Gåsinge-Dillnäs. Han berättade om gästgiveriet i Dagabygden och hur Gnesta blomstrade upp i samband med järnvägens tillkomst i början av 1860-talet.

Han skildrade gångna tiders stormarknader i Gnesta, skinnmarknader, kreatursmarknader. Han drog historier från Skymmerdal i Dillnäs och ledde en frågesporttävling med "gammalt och nytt". Sive är ju också skicklig att deklamera och jag undrar om han inte hann med några Frödingsdikter!

FOLKE GERDTMAN

RÖNÖ

• *RUNTUNA-LIDS ELFÖRENING har haft årsmöte i Bygdegården. Enligt verksamhetsberättelsen har från Motala kraftverk inköpts* nära 3 milj kwh som distribuerats till abonnenter med en tomgångsförlust på 9,6 procent, vilket får anses mycket tillfredsställande. Balansomslutningen har uppgått till 914 542 kr. Hög- och lågspänningsledningarna har ombyggts för kr 183 000. Trots att energiskatten höjdes vid årsskiftet beslutades att oförändrad strömtaxa skall tillämpas under 1971. Styrelsen omvaldes och består av ordförande Gustaf E Jansson, Glottra, v ordf Natanel Hylander, Sörby, föreståndare och kassör Thore Lundberg, Nyköping, samt Simon Alesand, Alby, och Åke Karlsson, Almby. Revisorer Gustaf Nordin, Runtuna, och Lars Hellström, Lid.

• KOMMUNALBESVÄR. Regeringsrätten har inte gjort någon ändring i de av Eric Betnér, Gransta, Runtuna, Nyköping, överklagade besluten av kommunalnämnden och kommunalfullmäktige i Rönö kommun. Kommunalnämnden hade föreslagit kommunalfullmäktige att besluta i enlighet med nämndens förslag i ärende angående byggnadspaln för Sofielund 2:5 och 2:6 i kommunen. Över detta beslut hade Betnér anfört besvär hos länsstyrelsen, men de föranledde ingen åtgärd. Betnér hade också klagat hos länsstyrelsen över att kommunalfullmäktige antagit förslag till byggnadsplan för fastigheterna. Länsstyrelsen upptog inte besvären till prövning.

• RUNTUNA RK-KRETS har årsmöte i bygdegården nästa måndag. Bl a kommer det att visas film om Flykting 71.

Livliga studier i Rönöförsamling

RÖNÖ: Studieintresset inom Rönö församling har i år varit livaktigt och sammanlagt har i de olika cirklarna ett 40-tal medlemmar deltagit. Lärare har varit pastorerna Kjell Bohlin och Valter Åhman och de ämnen som studerats har varit hämtade från Nya testamentet.

Till avslutningen hade inbjudits Missionsförbundets socialsekreterare Gösta Wärnbäck, Stockholm. Denne som har lång erfarenhet från socialt arbete bland alkohol- och narkotikaskadade redogjorde för detta arbete. Efter anförandet följde en livlig diskussion och många mötesdeltagare ställde en mängd frågor till föredragshållaren. Församlingsordföranden John Johansson framförde ett tack till de båda studieledarna för det arbete de nedlagt för denna betydelsefulla verksamhet. Till sist följde ett trivsamt samkväm som avslutades med psalmsång och bön.

ESKILSTUNA

• KURSVERKSAMHETEN. Skolöverstyrelsen har uttagit fr Anita Hronek, Eskilstuna, till en kurs i Örebro den 14—28 april för utbildning av tolkar för döva.

Ni kan

Passa på denna vecka
PLASTFILTMATTA 6:— m
Utgående mönster utförsäljes med över 50 % rabatt vid kontant avhämtning vid vårt lager. Helt kuranta varor. Även nålfilt, homogena plastmattor, socklar.
GUNNAR FREDRIKSON AB
Telleby Industriområde, Järna. Öppet till 16.30
1—2 april till 18.30

UTFÖRSÄLJNING
av kvarvarande
KLÄNNINGAR

Öppet slut

"Öppet hus" hade G kolliderade arrang soner. Trevligt had Motala. Och sen sa Nilsson

Stor utbeta

NYKÖPING: Svenska berättelsen rapporterade ger nu för avgörande i fått sina skadeståndsans behandlats under året. betsplatsen räknas som

Avdelning 41 har 1 794 Under 1970 hade man 9 1 ersättningsdagar och 531 Statistiken för 1969 är 9 9 386.

De konkursbevakningar under året har tillförsä medlemmar 29 000 kr.

Under 1970/71 fanns 13 arbetarlärlingar samt 1

Cykel—

AUTOMA
Succén med inbyg
fotväxel bara fort